

GASILEC

Glasiło Gasilske zajednice Dravske banovine

**Letnik
XXXIX**

V Ljubljani, dne 20. decembra 1935

**Štev.
12**

Izhaja vsak mesec. Posamezna številka 2.50 Din, za inozemstvo 3 Din
V »Zajednici« združene gasilske čete dobijo po en izvod »Gasilca« brezplačno

Vsebina:

	Stran
Uedinjenje	141
Vesti gasilske zajednice za Dravsko banovino	142
Tečaj za župne predstavitelje	144
Splošna navodila pri požaru	144
Gasilsko orodišče in orodjar	148
Kulturno-prosvetno delo v gasilstvu	149

NIHČE NE MORE POSTATI ČASTNIK ALI PODČASTNIK v gasilski četi, ako mu snov iz gasilske stroke ni znana. Ta snov pa je poljudno pisana v knjigi

„SODOBNA GASILSKA SLUŽBA“

v kateri se obravnavajo poglavja gasilske strategije, tehnike in taktike ter poglavja o samaritanski službi in obrambi proti strupenim plinom.

Knjiga stane vezana v platno Din 60.— in se naroča pri avtorju:

JANEZ FURLAN, LJUBLJANA, Hranilnična cesta št. 14

»Jugoslavija«

splošna zavarovalna družba

Posluje po vsej Jugoslaviji.

Ustanovljena l. 1913. - Delniška glav-
nica znaša nad 3,000.000 Din v zlatu.

Ravnateljstvo za Dravsko banovino
v Ljubljani

sklepa: 1. požarna zavarovanja; 2. živ-
ljenjska zavarovanja; 3. nezgodna in
jamstvena zavarovanja; 4. zavarovanja
proti škodam zaradi tatinskega vloma;
5. transportna zavarovanja; 6. zavarov-
anja proti škodam zaradi razbitja ste-
kla; 7. avtomobilna zavarovanja. ♦ Naj-
večji tu delujoči zavod. Družba je
prevzela od „Graške vzajemne zavarov-
alnice“ in od zavarov. družb „Feniks“
(požar. oddelek) in „Franco-Hongroise“
ves njihov kupčijski obstoj v naši državi.
Najnižje tarife. Takojšnja plačila škod.
Po naredbi ministrstva za vojno in mor-
narico nadomeščajo police splošne za-
varovalne družbe „JUGOSLAVIJE“
ženitvene kavicje za častnike.

Pisarna: Tyrševa c. 15 ♦ Telefon 2571

MARTIN OREHOVC

KRZNARSTVO IN IZDELO-
VANJE SLUŽBENIH ČEPIC

CELJE, GOSPOSKA ULICA 14

Gasilci, kupujte samo prvo-
vrstno izdelane gasilske čepice.
Velika zaloga čepic, naramnic
in vseh gasilskih potrebščin.
Prosim, v slučaju potrebe ni-
kakor ne prezrite moje trdke.

Z gasilskim pozdravom

Pomozi Bog!

MARTIN OREHOVC, CELJE

Gasilske čete, pozor!

*Nabavite si najcenejše opasače za moštvo in starešine pri
direktnem producentu. Vzorec ustreza vsem predpisom in
je odobren od Vatrogasnega saveza Kraljevine Jugoslavije
v Beogradu pod br. 1114 z dne 7. maja 1935 ter registriran
pod br. 29 v Savezni pisarni. — Ob večjem odjemu popust!*

»Indus« TOVARNA USNJA IN USNJENIH IZDELKOV
družba z o. z. Ljubljana, Sv. Petra c. 72

Gasilske čete, pozor!

Preden si nabavite potrebne cevi, Vas vljudno vabim, da si ogledate mojo
zalogo **normalnih gasilskih cevi** najfinejše kakovosti, izdelke slovite
češke tovarne H. Klinger, za katero imam samoprodajo za vso Slovenijo

Ivan N. Adamič

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 31

MARIBOR, Vetrinjska 20 CELJE, Kralja Petra 33

Velika zaloga: Gumiranih cevi vseh vrst, gum. spiralnih sesalnih cevi.
Normalne spojke iz la medenine itd. Najnižje cene! Zahtevajte cenik!

Samoprodaja gasilskih cevi!

Uedinjenje

1. december!

Vsi oni, ki so bili v svetovni vojni, ki jih je zajel svetovni požar in jih potegnil v svoje žrelo, znajo ceniti naš največji dan — dan našega državnega uedinjenja.

Pa ne samo tisti, vsak, ki trezno zasleduje zgodovino, posebno pa še zgodovino nas južnih Slovanov, razume, kaj pomeni 1. december za nas, kaj pomeni za našo mlado državo.

Ne bom opisoval težkega položaja južnih Slovanov pred uedinjenjem — ni potreba, ker pač sami dobro veste, kaj je bil v oni dobi Slovenec, Hrvat ali Srb. Mi Slovenci in Hrvati smo delili skupno usodo sužnjev in hlapcev v razpadajoči avstro-ogrski monarhiji, bratje Srbi pa so se morali boriti stalno za svobodo svoje toliko preizkušane domovine. Kadar berem njih zgodovino, se mi zde kakor levi, ki niso nikoli šli s svojih meja, temveč so se borili, borili in še enkrat borili. Vse njihovo življenje, vsa svoboda je bil boj, boj za domovino.

Braniti smo se morali torej vsi — Srbi, Hrvati, kakor tudi Slovenci. Borili smo se samo za svoje pravice, na kaj drugega nismo mogli in nismo smeli misliti. Vztrajati smo morali na frontah in se silam, ki so se borile proti naši narodni zavesti, zoperstavljeni, čeprav so naše borce požirale ječe in so padali na bojiščih... Morali smo vzdržati!

In leta 1914., ko so počili v Sarajevu streli in dali vsem Slovanom, kakor tudi vsemu svetu znak, da se bliža tisti dan, ko bomo stopili v boj za svoje pravice, je prišla nad nas največja preizkušnja. Bili smo položeni na tehtnico, ne, za nas ni bilo več nobene tehtnice, kajti prepričani in globoko uverjeni smo bili, da moramo zmagati, da mora biti konec suženstvu in zapostavljanju!

Vso Evropo, bolje ves svet je zajel ogromen požar, ki se je razširil tam od Rusije pa do Atlantskega oceana in še dalje. Vzplamteli so ognji, počili so streli, zagrmeli topovi. Po vsem svetu je šel en sam glas: »Vojna! Vojna!« in mi Slovani smo ta glas spremljali z veselim vzklikom: »Svoboda! Svoboda!«

Res! Naši državniki so se stnili v mogočno in neupogljivo fronto in zahtevali le eno, svobodo! Lastno državo! S to zahtevo so stopili pred svet in jasno povedali: »Napočil je dan, ko so se mali narodi, ki ste jih doslej zatirali, prebudili! In ti narodi zahtevajo svoje pravice, ki jim gredo po vseh božjih in prirodnih zakonih! Ne bomo več sužnji, ne več tlačani, svobodni hočemo biti v svoji svobodni državi!«

Zelja in sen južnih Slovanov sta se med svetovno vojno vedno bolj uresničevala, dokler se nista končno uresničila in izpolnila.

Leto 1918. se je približalo koncu. Na vseh bojiščih so bile ustavljene vse bojne operacije, vojni rog je oznanjal veselo povelje: »Mir! Ustavite sovražnosti!« Vojaki so bili pijani od presenečenja in veselja. Razigrane volje so se vračali domov in na čepicah, kjer so se bohotile prej kokarde tuje, sovražne države, so se sedaj pojavile narodne trobojnice. Z novim ognjem v očeh so vzklikali: »Svoboda! Zlata svoboda!«

Narodno veče Srbov, Hrvatov in Slovencev je 29. oktobra 1918 proglasilo neodvisno državo Srbov, Hrvatov in Slovencev in je nato po svojih odposlancih predložilo sklep o uedinjenju prestolonasledniku Aleksandru, ki je zastopal svojega bolnega očeta. In 1. decembra 1918. leta je blagopokojni kralj

Aleksander I. kot tedanji regent slovesno proglasil uedinjenje vseh južnih Slovanov, razen Bolgarov.

Dobili smo svobodno državo, ki ji je zavladal beli orel Karadorđević in združil vse Srbe, Hrvate in Slovence, razen onih bratov, ki so ostali po vsiljenih zahtevah in pogodbah izven meja, v svobodno državo — Jugoslavijo.

Sedemnajst let, sedemnajst brazd smo doslej izorali, letos zastavljamo osemnajsto. Spomnimo se tudi letos vseh onih borcev, ki so žrtvovali svoje življenje, vse svoje moči za svobodo, za našo mlado državo Jugoslavijo. Poklonimo se v prvi vrsti spominu našega velikega Viteza, blagopokojnega kralja Aleksandra, ki je tako modro vodil v najtežjih, prvih dneh komaj ustvarjeno državo, ki jo je ščitil in branil povsod, kjerkoli jo je hotel kdo napasti in ji škodovati. Spomnimo se pa tudi vseh onih tisočev apostolov in mučencev svobode, ki so žrtvovali svojo kri in jo darovali na oltar svobode. Vsem bodi »Slava!« Vsi se dobro zavedamo, kaj so storili, koliko so žrtvovali; ostali jim bomo večno hvaležni, saj so ustvarili našo državo, za katero so se tako junaško borili in žrtvovali ter jo branili in čuvali nad njo do zadnjega diha!

Slava Vitezu Jugoslavije, blagopokojnemu Viteškemu kralju Aleksandru I. Uedinitelju!

Slava vsem junakom, ki so žrtvovali svoja življenja na oltar svobode, ker so znali ceniti svobodo in svobodno državo!

Slava!

Bog pa naj živi in hrani našo državo in njenega mladega vladarja kralja Petra II., kakor ves visoki kraljevski dom!

Zivio!

OY.

Vesti gasilske zajednice za Dravsko banovino

V dneh 2. in 3. decembra t. l. so se vršile starešinska in odborova seja kakor tudi ona »Obrambno-napadalnega odseka«, v katerih so se obravnavale tekoče zadeve ter storili poleg tega še nastopni zaključki:

A. Starešinska seja.

Predlaganje proračunov bodi četim upravam kot dolžnost, da bodo o pravem času vnešene v občinske proračune. Pri izplačilih že dovoljenih letnih podpor posreduje na posebno prošnjo po službeni poti Gasilska zveza K. J.

Za enotne blagajniške knjige v četah in župah je smatrati knjige v velikosti pisarniške pole, odnosno velike četverke ali vsaj pol lista prvoimenovane velikosti. Mala četverka (odjemalske knjižice) se odlože, ker so za knjiženje neporabne.

Nadzorni odbori naj se ob prireditvah vedno brigajo za pravilno poslovanje in knjiženje vseh poslovnih dogodkov na posebni poli, kateri so priložene vse priloge dohodkov in izdatkov. Iz zaključka se prenese sam prebitek (izkupiček) v blagajniško knjigo.

Pri sejah upravnega odbora ima povabljeni član nadzorstva samo posvetovalen glas. Za razumevanje pravic in dolžnosti nadzornih odborov izide poseben pravilnik.

B. Seja osrednjega odbora.

Novo ustanovljene gasilske čete ne predlagajo upravni oblasti četnih pravil, nego le prepis ustanovnega občnega zbora ter seznam članstva upravnega in nadzornega odbora s kolkovano vlogo po Din 5'— in Din 20'—. Hkratu pa predlože te nekolkovane prepise tudi Gasilski zvezi po službeni poti v svrhu znanja, če je bila ta ustanovitev zares potrebna v tem kraju.

Po odobrenju ministrstva za telesno vzgojo naroda se ustanovi samostojna Gasilska župa za pomerij samoupravnega mesta Maribor.

Uvedba gasilske straže pri podeželskih odrskih in koncertnih prireditvah mora postati obvezna in zaukazana od krajevne požarno-policijske oblasti.

Razdelitev rednih podpor iz gasilskega sklada se bo izvedla v zmislu letošnje zajednične skupščine s kategorizacijo.

C. Ostale vesti.

Za dostavljene slike našega visokega pokrovitelja, Nj. Visočanstva krajeviča Tomislava, naj se poravnajo računi čim prej. V nobenem gasilskem domu, orodjarnah in gasilskih pisarnah ne sme manjkati te slike. Četam, ki so jo vrnile, bodi dolžnost, da si jo gotovo naroče.

Poučni tečaji v zimskem času 1935./36. leta po župah se imajo izvršiti. Tem slede oni v četah ter naposled je določiti rok za izpite gasilcev in četnih podčastnikov.

Glavne skupščine čet bodo za čete sporazumno z župnimi upravami ves mesec januar in to radi tega, da bodo mogli župni delegati prisostvovati po potrebi pri teh skupščinah.

Nove volitve odborov v župah in četah bodo v začetku 1937. leta.

Dobava gasilskega koledarja je obvezna.

Konec meseca decembra t. l. bomo razposlali vsem četam »Gasilske koledarje« za leto 1936. v 2 iztisih, ki jih je po veljavnem skupščinskem sklepu obvezno dolžna sprejeti in plačati vsaka četa. To opozorilo velja za vse one čete, ki morda tega doslej še niso čitale v našem glasilu, da ne bodo vračale pošilk.

»Samopomoč«.

V času od 1. oktobra do 31. decembra 1935 so bile izplačane posmrtnine po umrlih članih »Samopomoči«, in sicer:

459. Čreslovnik Franc, Slovenjgradec, star 38 let	Din	2.000'—
460. Lavtižar Alojzij, Mojstrana, star 64 let	Din	2.000'—
461. Zagožen Anton, Šmartno ob Dreti, star 60 let	Din	2.000'—
462. Homar Franc, Kamnik, star 55 let	Din	2.000'—
463. Ogrizek Franc, Rogaška Slatina, star 77 let	Din	2.000'—
464. Falkner Franc, Novo mesto, star 59 let	Din	2.000'—
465. Simončič Josip, Krško, star 40 let	Din	2.000'—
466. Strgar Josip, Krško, star 57 let	Din	2.000'—
467. Indof Franc, Ljubljana-Barje, star 53 let	Din	2.000'—
468. Mauko Jožef, Okoslavci, star 77 let	Din	2.000'—
469. Puš Anton, Št. Vid pri Stični, star 83 let	Din	2.000'—
470. Želič Anton, Loka pri Zidanem mostu, star 43 let	Din	2.000'—

Vsega Din 24.000'—

prištevši doslej že izplačanih Din 1,176.151'—

je torej za 470 posmrtnin izdanih Din 1,200.151'—

Starešinstvo gasilske zajednice želi vsem svojim naročnikom in članom blagoslovljene božične praznike ter srečno Novo leto! Tej želji se priključuje tudi uredništvo »Gasilca« s prošnjo, da pridobite mnogo novih naročnikov, kajti prihodnji letnik je jubilejni letnik. Štirideseto leto bo izhajal »Gasilec« in ponosni moramo biti, da je naša last list, ki je eden najstarejših v naši banovini. Vsem sotrudnikom izrekam prav prisrčno zahvalo za pomoč in vabim v novem letu še druge k sodelovanju.

Urednik.

Tečaj za župne predstavitelje

V dneh 2., 3. in 4. decembra je bil, kakor je to že poročal »Gasilec« v zadnji številki, tečaj za župne voditelje.

75 župnih funkcionarjev se je zbralo omenjene dni v dvorani Mestnega doma, da tukaj nabere nove pobude za gasilsko delo. Sam tečaj je nudil gasilecem poleg teorije tudi praktičnega znanja. Obžalovati je le, da je nastalo slabo vreme, ki je preprečilo vaje z novim gasilskim avtom ljubljanske čete, a pokazalo bi se tudi gašenje z zračno peno, ki je našemu gasilstvu še malo znano. Predavanja funkcionarjev gasilske zajednice so bila vseskozi dobro pripravljena in so kazala, da so predavatelji zastavili vse sile, da nudijo našemu gasilstvu čim več tehničnega znanja in jih seznaniijo z najnovejšimi izkušnjami. Ne mislim tukaj navajati enega ali drugega predavatelja, kajti vsem smo hvaležni za trud. Pohvaliti pa moram tudi vse župe, kajti vse so bile na tečaju zastopane ter so zastopniki res pridno posečali predavanja. In kakšen je bil namen tečaja? Župni funkcionarji so se vrnili domov ter imajo nalogo, da organizirajo po srezih slične tečaje za svoje čete, a tekom spomladi se naj vrše zopet tečaji po četah. Zajednica je določila poseben odsek, ki bo vsa predavanja pregledal ter jih izdal v obliki brošure, ki naj nudi četam podlago za tečaje. Tako bomo Slovenci dvignili strokovno izobrazbo naših čet in to v dobrobit našega narodnega premoženja in naše lepe domovine Jugoslavije.

Želim le to, da priredi zajednica ob priliki prosvetni tečaj, ki bi bil enodnevni in bi nudil našemu gasilstvu navodila za kulturno prosvetno delo med narodom, kakor to predpisuje zakon o gasilstvu.

K dobremu uspehu tečaja moramo gasilski zajednici le čestitati. Prav laskavo se je izrazil tudi o tečaju in o slovenskem gasilstvu vrhovni inspektor gasilske službe brat Ilija Pintar, ki je preživel vse tri dni tečaja med gasilci ter tudi sam nabiral nove pobude za novo delo. Da bi naše slovensko gasilstvo delalo še dalje na tej poti, v to »Pomoz Bog!«

Po »Dr. Redemanu« H. Kl.:

Splošna navodila pri požaru

(Konec.)

Napad na ogenj se ne sme prej pričeti, preden ga poveljnik ne ukaže. Velike važnosti je, kje in kako bo brizgač sedaj napadal ogenj. Iz večkratnih vaj in iz prakse mora brizgač že itak vedeti, kje in kako bo napadal ogenj, vendar se mora pokoravati gotovim poveljem in pravilom. Poveljnik mora brizgaču povedati, iz katere smeri naj napada ogenj, po kateri poti, ali po

lestvi ali po sosednji strehi itd. Znati mora, po kateri poti naj se umakne, ko mu grozi nevarnost. Na to mora polagati brizgač posebno pažnjo, tako na udiranje posameznih stavbnih delov, eksplozije itd. Vedeti mora, katere stavbne dele naj več ali manj poliva z vodo. Brizgač ne sme delati samovoljno in brez zmisla, vodi naj ga vedno poveljnik. Ves čas gašenja mora imeti poveljnik zvezo z brizgačem. Najbolje je, ako mu dodeli kakšnega gasilca. Da ni brizgač navezan na gotovo mesto, je popolnoma razumljivo, posebno še tedaj, če se dela samo z eno cevjo. Sprememba njegovega položaja je vsled tega večkrat potrebna. Brizgač mora pri svojem delu pokazati tudi gibčnost in spretnost.

Glavni princip vsakega napada naj bo, da skušamo napadati od znotraj, kajti le v notranjosti doseže brizgač z ročnikom vse prostore in kote. Uspeh bo vedno bolj siguren in uspešen, kakor če napadamo od zunaj. Temu načelu bodo nekateri gasilci ugovarjali, toda to so le tisti, ki hočejo na zunaj pokazati, kaj znajo (plezanje po lestvah itd.), da žanjejo potem hvalo in občudovanje gledalcev. Požar ni cirkus, temveč resna stvar.

Kakor sem že omenil, se ne da vsak ogenj pogasiti od znotraj, n. pr. ako že stopnišče gori ali če preti nevarnost, da se stavba zruši. Kadar preti nevarnost, da pri mlinih in tovarnah itd. popustijo vsled vročine železni nosilci ali če pretijo eksplozije, je samo ob sebi razumljivo, da da poveljnik brezpo- gojno povelje za napad od zunaj.

Ako delamo z več cevmi ali je na požarišču več brizgaln, tedaj se priporoča, da izvršimo napad istočasno od znotraj in zunaj. Če pa ni na razpolago dovolj vode, se ne sme delati z več cevmi. Boljši je en močan curek, kakor pa dva slaba. Pripeti se nam lahko, da se pri pomanjkanju vode ponovno vname to, kar smo že preje pogasili. Ako imamo na razpolago več brizgaln, napadamo ogenj od več strani, ker bo uspeh sigurno hitrejši.

Ako vidimo, da pri večnadstropnih stavbah švigajo plameni iz več nadstropij, ne smemo izvršiti napada od zgoraj. Skušajmo preje dognati, da li ne gorijo samo okviri ali deščice pri oknih, dočim so stropi še intaktni. Ne odpirajmo na stečaj vežnih vrat, ker se lahko stopnišče spremeni v gorečo bakljo. Kakor sem že omenil, ne napadajmo vsled tega takega požara od zgoraj, ker bi bilo delovanje brizgača vsled sikajočih plamenov in dima onemogočeno. Ako opazimo, da gori v glavnem pritličju, se lotimo z vso silo gašenja pritličja, ostalo nam ne bo delalo težkoč.

Pri večjih požarih, ko je v plamenu več poslopij, ne bomo pričeli takoj z napadom, temveč bomo obrambo osredotočili na najbolj ogrožena mesta. Z napadom pričnemo šele tedaj, ko smo se natanko prepričali, da ne preti več nevarnost, da bi se požar razširil.

Pri takih požarih je vsled dima in vročine delovanje brizgača otežkočeno in nevarno. Da se prepreči eventualna nezgoda, dodelimo, kakor sem že preje omenil, brizgaču gasilca, ki pazi na preteče nevarnosti.

Ako vršimo napad iz sosednjih streh ali iz visokih objektov (lestve), se naj brizgač z vrvjo zasigura. Poveljnik je dolžan, da skrbi za varstvo svojega moštva. Posebno pažnjo naj polaga na dimnike, požarne zide itd., ki groze, da se podro. Če ni možno ali so kake druge ovire, da se jih ne podere, naj raje odstrani od teh ogroženih krajev moštvo.

Tukaj bi še omenil reševanje različnega pohištva. Če ni neobhodno potrebno, naj se to opusti (poškodba pohištva, kraja, natrpanost po hodnikih in stopniščih itd.).

Delovanje sosednjih gasilnih društev, ki so prihitela na pomoč (enotno poveljstvo, kdo ima povelje, potreba sodelovanja ali ne, ekonomska stran, tekmovanje itd.).

Glavna načela gašenja.

Večkrat se ogenj pri nastanku lahko pogasi z vedrico vode, samo če je oseba, ki ogenj opazi, prisebna in hrabra. Pri velikih požarih seveda ne zaleže več vedrica, tukaj je treba nastopiti že z bolj učinkujočimi sredstvi in to so naše ročne ali pa motorne brizgalne. Glavna oseba pri gašenju, kakor sem že omenil, je brizgač. Ni vsak gasilec sposoben za brizgača. Ne gre za to, da brizga vodo, ampak kako brizga. Ne sme gledati na svoj ročnik, ki ga drži v roki, važno je tudi, s kakšno dolžino cevi deluje, da se lahko tudi kreta. Nepotrebno podaljševanje in krajšanje cevi povzroča samo zamudo dragocenejšega časa.

Dokler nima brizgač dovolj vode, se ne smejo na gorečem poslopju odpirati duri in okna, ker zbirajoči sveži zrak samo pospešuje gorenje.

Brizgač se naj kolikor mogoče približa gorečemu predmetu. Položaji, ko se bliža gorečim predmetom, so večkrat zelo neudobni (plazenje po trebuhu). Proti veliki vročini naj se zavaruje s kakšnim zaklonom (duri, deska, kak del pohištva, mokra odeja itd.).

Največji sovražnik mu je dim. Najboljša obramba proti njemu je seveda plinska maska. Ali koliko čet ima plinsko masko? Pri podeželskih četah si pomagaš z mokrim robcem ali gobo, ki jo zmočiš v vodi ali kisu. To držiš v slučaju potrebe v ustih. Ako tudi tega nimaš, drži v skrajni sili usta v bližini ustnika, ker je tam še največ svežega zraka.

Ne brizgaj v plamen, temveč v goreči predmet. Začni gasiti goreči predmet od kraja in ne od sredine. Dokler nisi enega predmeta popolnoma pogasil, ne začni gasiti drugega, kajti s tem samo tratiš vodo, uspeh je pa ničev.

Kam in kako naj brizgač nameri curek?

To vprašanje je posebno važno ter se nanj pri podeželskih četah premalo ozira. V veliki meri je od tega odvisen uspeh. Navadno brizgamo vodo v loku na ogenj. Če je le mogoče, naravnajmo curek tako, da pade naravnost na goreči predmet, kajti ne samo voda, temveč tudi sila, s katero voda zadene goreči predmet, gasi. Curek v loku uporabljamo samo v obrambi, ako brizgamo od spodaj navzgor in oblivamo strehe, kopice slame itd. Nikoli ne gasi goreče strehe od ceste ali celo ogenj v nadstropju od ceste skozi okno. Škoda bo večja kakor korist, ker brizgač sploh ne vidi, kam poliva vodo.

Pri gašenju si moraš vedno predočiti, da z vodo ne gasimo samo, ampak delamo tudi škodo (gašenje s peno in drugimi kemikalijami). Večkrat je škoda po vodi večja kakor od ognja. To se na noben način ne sme dogajati. Pomisliti moramo, da je v stanovanju večkrat prav dragocena oprema, ki jo z vodo uničimo. Pri malih požarih, posebno na deželi, kjer nastopa po več čet, če je le dovolj vode, imamo kar cele poplave.

Kadar brizgač brizga vodo z lestve (vrste lestev), naj se dobro prepriča, če je lestva dobro prislunjena, oziroma zakavljena, preden stopi na njo. Tu se dogaja največ nesreč. Za plezalce se naj izberejo vedno sigurni in hrabri ljudje.

Razdiranje ali podiranje gorečih objektov.

Na deželi je obče navada, da se pogašeni objekt kolikor le mogoče s kavli razdira in podira neglede na to, ali je potrebno ali ne. Ne ostrešje, ne okna, ne dimnik niti zidovje ni varno pred kavljem (zavarovalnine, nemški

zakon). Proti temu zlu nastopamo z vsemi sredstvi. Pri malokaterem požarišču vidiš, da še stoji dimnik ali požarni zid. Ta dva morata postati žrtev brutalnosti in razdiralnosti.

Če pogorišče pregledamo, moramo takoj doznati, ali se je gašenje vršilo pravilno in če je poveljnik bil na svojem mestu. Vsaka četa si naj šteje v čast, da pogašeno pogorišče zapusti v takem stanju, da se ne vidi drugega nego očrnelo zidovje in ogorelo tramovje, ne pa kup zidovja in kamenja. Kavljje uporabimo samo v izjemnih primerih. Nek nemški strokovnjak na polju gasilstva pravi: »Kavlji danes ne spadajo več h gasilskemu orodju — temveč v kak gasilski muzej!«

Gašenje požara in pravilna gasilska taktika se mora le učiti. Požar pravilno gasiti je umetnost, razdiranja gorečih objektov pa ne moremo smatrati kot umetnost, kajti za to je sposoben vsaki delavec.

Žalibog je že itak dosti ljudi, ki se hočejo s požigom okoristiti ali obogetati ali z razdiralnim delom doseči čim večjo zavarovalnino. Gasilci moramo prav tem ljudem prekrizati račune, ne pa njihovo delo olajšati, saj niso redki primeri, da gasilce pri njih napornem delu ovirajo ali celo napadajo. To pa gasilstva ne sme ovirati pri njegovem vzvišenem delu.

Delo poveljnika na požarišču.

O njegovem delu smo itak že mnogo slišali. Omenim naj le še samo nastopno: poveljnik naj bo poveljnik, ne pa da je obenem brizgač, plezalec, reševalec, samaritan itd. Ostane naj vedno na določenem mestu, odkoder naj vodi vse gašenje. To je potrebno tudi radi zveze. Tukaj hočem orisati malo sliko gašenja požara na deželi. Prosim, da ne smatrate to sliko kot generalno.

Alarm — z rogom, deca v zvonik — plat zvona — krik v vasi. Gasilci pribeže od vseh strani do gasilnega doma. Kdo ima ključ? Beži po ključ! Ga ni doma. Pa ženo pokliči, da ti ga da! Kje pa so konji? Skoči tja in tja. Če je avto, se noče užgati — smola, končno le užge, če je v avtu sploh kaj bencina. Kje pa je zdaj sofer? No, pa vzemimo, da gre vse po sreči. Četa se odpelje iz spravišča, za sabo seveda pusti odprt gasilni dom. Ko se pripeljejo do pogorišča, hiti poveljnik k ognju, da si ogleda situacijo. Njemu sledi moštvo s častniki. Poveljnik sedaj tuhta, kako se bo lotil gašenja, a ko hoče izdati potrebna povelja, z žalostjo ugotovi, da je sam, ker so se vsi gasilci razkropili z namenom, da bi pomagali in se lotili že vsak svojega dela. Zgodi se, da gasilci razvijajo tri do štiri vodov cevi, a imajo samo eden ali dva ročnika. Dogodi se, da so položene cevi prekratke ali predolge, ž eno besedo: da se sploh ne more gasiti. Zdaj pride še tekma, kdo bo preje zgrabil za ročnik, kajti vsi se hočejo postaviti kot brizgači. Navadno se konča to tekmovanje s tem, da poveljnik zapove: »Jaz bom šprical!« Gašenje se začne. Po srečno udušenem požaru povelje: »Pospraviti!« Poveljnik pa gre poizvedovat, kje bi se dalo pogasiti še grlo.

Poveljnik naj bo vedno oseba, v katero ima moštvo popolno zaupanje in spoštovanje; samo tedaj se lahko reče, da je četa disciplinirana (častniški izpit!). Poveljnik naj bo tudi za svoje delo v gasilstvu dovolj zmožen in sposoben. Pri volitvi poveljnika se ne sme nikoli dogajati, da igra glavno vlogo bogastvo, sorodstvo itd. Tudi od poveljnika se zahteva, da ne postopa tako, da žali svoje moštvo in ugled gasilstva.

Gasilsko orodišče in orodjar

(Konec.)

Gospodar v orodišču, oni, ki mu je poverjeno, da mora skrbeti za red in snago, je orodjar ali gospodar. Kakršen orodjar, takšno orodišče, ta parola se v praksi ravno tako uveljavlja, kakor pa izrek: kakršno povelje, takšna izvedba. Orodishče ni le najlepše ogledalo za orodjarja, ampak tudi za vso četo. Če orodjar res skrbno gleda na gasilsko uto, da bo vedno čista in v redu, ima vsakdo veselje, da rad pride in pogleda vanjo. Predsednik se z veseljem zanima za posameznosti, potrebe in nabave, poveljnik rad kontrolira orodje in opremo, vodje oddelkov sami gledajo na svoje stvari, tako da orodjar nima druge skrbi, kakor vzdrževati snago in malenkosti po uporabi zopet nameščati na določena mesta. Kakšno pa je, če orodjar nima skrbi za nič kakor to, da se njegova šarža blesti, — to raje ne bom naslikal. Rečem samo, da je sramota, če mož, ki ne more ali noče izvrševati prevzete funkcije, takšno pri občnem zboru sploh sprejme. Vsakdo se mora zavedati, da čim lepša je šarža, tem večja je tudi odgovornost. In čim lepše je gospodar izvršil svoje delo, tem lepši bo dom, tem lepše bo ogledalo, v katerem bo odsevala njegova delavnost in sposobnost.

Niso prazne besede, če se reče, da je četni tajnik predsednikova desna roka, gospodar pa je njegova levica; šele obe roki lahko opravita delo, ki ga diktira glava. Kajti če bi moral in mogel predsednik opravljati vse sam, potem sploh nobenega odbornika ne bi rabil; to pa ne samo da ni v intencijah čete (da bi ena oseba opravljala vse), to je tudi nezmiselno, ker bi potem dotičnik raje kar ustanovil tako podjetje in ga upravljal, kar bi mu dalo gotovo več haska in dobička kakor pa brezplačno delo v četi.

Kakšen naj bo gospodar? Predvsem mora biti razsoden, resen mož, ki ve, da upravlja poverjen mu inventar občine ali gasilske čete najskrbneje, ker je od tega lahko odvisen v skrajnem primeru obstoj vse naselbine. Gledati mora na izročeno mu premoženje čete prav z istim pridom, ko da bi bilo njegovo, odgovoren pa je za red in snago ter za rabljivost orodja in oprave predvsem poveljstvu in upravi. — Gospodar vodi inventarno knjigo s cevnim katastrom in pa popis oprave pri članih ter ju na zahtevo predloži poveljniku in upravi. Novim članom razdeljuje gospodar po navodilih poveljnika kroj in odkazuje opravo, pri požarih pa izdaja oziroma zopet sprejema stvari, ki so v momentu potrebne, iz omare ali četnih prostorov. Kjer ni drugače urejeno, je tudi njegova briga, da oskrbi vprego. Pri izbruhu ognja nadzira pripravljanje za odhod in zapre in zapusti kot zadnji orodišče. — Po požarih in vajah je njegova skrb, da se rabljeno orodje in oprava takoj in temeljito zopet osnaži, pregleda, preizkusi in uredi tako, da je zopet pripravljeno za vse slučaje. Njegova dolžnost je, da najdalje v 24 urah po vaji ali požaru naznani poveljniku vse eventualne poškodbe ali potrebe, da se popravijo oziroma manj-kajóče nadoknadi.

Četna uprava naj bi vsaj enkrat na leto pregledala orodišče; takrat je orodjar dolžan, da pokaže vse predmete ter pojasni eventualno nenavzočen material in daje točen odgovor na vprašanja, zadevajoča njegov delokrog. Kjer je to treba, napravi poveljstvo za orodjarja poseben poslovni red; v malih četah pa je to brezpredmetno.

Ne samo želja, tudi stvarna potreba je, da bodi orodjar član uprave in poveljstva; le na ta način, da se lahko pri vsaki seji, pri vsakem pogovoru takoj sliši tudi poročilo o dejanskem stanju, je mogoče čim prej ukreniti, kar

je momentano potrebno. Tako se bo često brez stroškov odpravila majhna napaka, ki bi utegnila, če se jo pusti dalje brez pažnje, napraviti občutno škodo.

Orodjar je kot tak član uprave in poveljstva in v činu četnega oficirja; kot tak je prvenstveno poklican, da čuva čast in ugled svoje čete in s tem vsega gasilstva, — in to bo najboljšje storil s tem, da vestno opravlja svoje dolžnosti in skrbi, da bo orodišče vedno v redu in snažno in zračno in vedno vse za resen slučaj pripravljeno.

Mož, ki bo svojo nalogo razumel tako, si bo kaj kmalu pridobil zaupanje, ne le poveljnika, temveč tudi vse uprave in vsega članstva, In potem, posebno če je mož še po poklicu obrtnik, ali mu ne bo marsikateri dal še kakšno delo več, kakor bi ga sicer, če vidi, kako požrtvovalno in smoteno gleda oni na dobrobit čete in s tem bližnjega?

Besede mičejo, zgledi vlečejo, pravi pregovor, in ravno gospodar ga v gasilski četi najboljšje lahko dokaže; zato pa naj članstvo na občnem zboru tega važnega posla ne poveri komurkoli. Ko bo imelo tudi gasilstvo v odborih samo ljudi, ki bodo vedeli, kako in zakaj morajo svoje dolžnosti vršiti, s kakšnimi pravicami in dolžnostmi sploh prevzamejo kako funkcijo, potem se bo bližala tudi nam ona lepa doba, ko bomo mirno legli spat, svesti si, da se tudi v trdi noči in brez luči ne bo treba bati alarma in onih starih grešk, ker vemo, da je gospodar na mestu.

Janko Gačnik:

Kulturno-prosvetno delo v gasilstvu

(Predavanje na tečaju gasilske župe sreza Dravograd.)

(Konec.)

III.

Ako naj dober zakon daje koristi državljanom, katerim je namenjen, potem ne sme ostati le mrtva črka na papirju, marveč mora preiti v kri in meso, mora se izvajati. In naši vrli gasilci tudi hočejo spremeniti mrtve paragrafe v življenje, v dejanje. Zato iščejo pota in načine, kako bi izvedli posamezna določila zakona. O podrobnih izvršitvi in o načinu izvršitve zakon sam ne govori; kako bomo to izvedli to je prepuščeno nam in šele praksa bo omogočila, da se s časom ustvarijo še posebni pravilniki.

O izvajanju nacionalne, prosvetne in kulturne vzgoje nam dajeta nekak splošen namig paragraf 6, točka 4, ki pravi: to svojo nalogo dosega s prirejanjem tečajev, predavanj, razstav, vaj in zletov, kakor tudi nacionalno kulturnih in prosvetnih prireditev ter § 9., točka 3, ki predvideva kulturno prosvetni odsek (glasbeni, diletantski odsek, čitalnice, predavanja in podobno).

Gasilec naj bo torej nacionalno, umsko in srčno izobražen državljan. Lep smoter in krasna naloga, ki jo naj vrši gasilstvo. Blagor jugoslovanskemu naradu, če se bo posvetila tem vzvišenim ciljem vsa mogočna naša gasilska armada.

Prosvetno delovanje se vrši na razne načine in s kaj mnogovrstnimi pri pomočki, tako, da tudi prosvetljevanje lahko delimo na več raznih prosvetnih panog. Ker je v zakonu predviden poseben kulturno prosvetni odsek, si bodo na občnih zborih izbrani, pa tudi kooptirani člani tega odseka po svojih sposobnostih in po zanimanju ali prirojeni nadarjenosti porazdelili prosvetno delo, tako, da vsak član odseka prevzame referat za tisto panogo prosvetnega

udejstvovanja, za katero se čuti sposobnega in do katere goji posebno veselje, pa tudi nagnjenje in razumevanje. Nekaj takih panog ali načinov za izobraževanje bi bilo:

1. predavanja in govori,
2. knjižnice in čitalnice,
3. tisk, poročevalstvo in propaganda,
4. slike in razstave prosvetnega značaja, film,
5. dramske igre,
6. glasba,
7. družabni izleti.

a) Predavanja.

Če se hočemo resno posvetiti kulturni povzdigi naroda, predvsem pa gasilstva, se bomo morali pač v največji meri posluževati predavanj, pa četudi so najtežje izvedljiva panoga vsakega prosvetnega dela.

Predavanjem naj bi bila snov vzeta iz narodne zgodovine, splošnega narodnega gospodarstva, potopisja (zemljepis) in najnovejših pridobitev prirodopisnih in prirodoslovnih ved, na kratko povedano: vse, kar bi moglo služiti nacionalni in srčni vzgoji, pa tudi splošni naobrazbi. Dve največji zapreki, ki se pojavita pri izvedbi izobraževanja potom predavanj sta pomanjkanje predavateljev in nepotrpežljivost poslušalcev. Da bo mogel premagati obe ti zapreki, bo moral četni prosvetni odsek stopiti v stik z drugimi kulturnimi prosvetnimi organizacijami v kraju, to pa vsled tega, da se doseže večji obisk, z njim pa večji prosvetni uspeh za dotični kraj. Boljši obisk predavanj je tudi vzpodbuda za predavatelja, ki na deželi vrši v svojem idealizmu ta posel navadno brezplačno. Z drugimi društvi pa je skupno delovanje pri predavanjih tudi vsled tega zelo na mestu, ker so ljudje, ki pridejo za predavanja v poštev, navadno včlanjeni v več društvih in res ni na mestu, da bi z isto snovjo predavali v dveh ali celo več društvih in baš vsled tega povsod pri slabem obisku, ki vzame predavatelju vse veselje do nadaljnjega dela. Kjer pa je tako skupno delovanje neizvedljivo, naj pri slabem obisku tolaži prireditelja in predavatelja zavest, da jih je nekaj le prišlo in da so ravno ti poslušalci najresnejši in najbolj ukaželjni člani, ki bodo vsled močne svoje volje ugodno vplivali na ostalo prebivalstvo. Ustvarili si bomo nekake prosvetne vaditelje, ki bodo z ostalim članstvom po svojem položaju mogoče v stalnih stikih. Pa tudi čete si v okviru svoje župe lahko medsebojno pomagajo. Saj se bo moral pri izvajanju prosvetnega programa pri vodstvu župe osnovati župni prosvetni odbor. Če ta odbor izbere v okviru župe vsaj pet marljivih in dobrih predavateljev in če pripravi vsak predavatelj na leto 5 predavanj, bo to letno 25 predavanj v vsaki četi, kar je že itak zelo lep uspeh. Za predavanja naj se uporabijo razne ugodne prilike, kakor državni prazniki, zgodovinske obletnice, izleti, nastopi, družabni sestanki, pogrebne svečanosti, godovanja itd. Predavanje naj ne traja dalje kakor 45 minut. Bolje dve polurni predavanji, nego eno celourno predavanje. Če je mogoče naj se predavatelji poslužujejo pri predavanjih slik, skic, zemljevidov, filmov i. dr. ponazoril.

Predavanje naj bo dobro sestavljeno, jedrnat, razločno govorjeno in prepričevalno; zlasti živahen in zanimiv mora biti začetek, tako, da vzbudi takoj pozornost poslušalcev.

b) Čitalnice in knjižnice

so ponos vsakega kraja in vsakega društva, število izdanih in čitanih knjig pa je že merilo kulturne stopnje naroda. Ako ne kaže, da bi gasilska četa ustanavljala v kraju, kjer je že več knjižnic, svojo društveno knjižnico, naj člani

gasilske čete podpirajo že obstoječe knjižnice in naj z vodstvi teh knjižnic sklenejo sporazume, da bodo ta ustrezala glede nabave knjig tudi specialnim gasilskim interesom. Ker je gasilska organizacija vsenarodna in vsedržavna, naj se priključi takim knjižnicam, ki imajo tudi vsenarodno in splošno državni, ne pa partijsko strankarski značaj; knjižnice primerne za gasilce bi bile občinske, šolske in sokolske. Kjer pa še ni nobene knjižnice, je nadvse častna dolžnost gasilske čete, da jo ustanovi.

Ustanavljanje knjižnic v obmejnih krajih podpirajo tudi državne oblasti ter nekatera narodno odbrambna društva; pri ustanavljanju novih knjižnic naj prosi gasilska četa te korporacije za podporo.

c) Tisk, poročevalstvo, propaganda.

Razumljivo je, da je vsaka gasilska četa naročena na svoj strokovni gasilski list. Iskati pa bo treba prostore za društvene sestanke in v teh prostorih naj bi se uredila tudi društvena čitalnica gasilske čete. V tej čitalnici naj bi se nahajali poleg strokovnih gasilskih časopisov, še razne kulturne revije, zlasti take, ki nudijo čitalcu neko splošno izobrazbo. (Življenje in svet, Dom in svet, Ljubljanski zvon i. dr.) Tudi čitalnice se dajo ustanoviti skupno z drugimi društvi. Važno je, da ima četa v prosvetnem odseku svojega časopisnega poročevalca, pa tudi pisca društvene kronike, zbiratelja časopisnih izrezkov o važnih dogodkih, ki so v zvezi z gasilstvom, zlasti pa z domačo gasilsko četo. Kronika naj bo opremljena po možnosti s slikami.

Posebno važnost je treba posvetiti propagandi za pridobivanje novih izvršnih in podpornih članov, propagandi za obisk predavanj in drugih društvenih prireditev. V okviru prosvetnega odseka bi bil potreben poseben propagandni pododsek ali propagandni oddelek.

d) Slike, film, predstave.

Za gojitev družabnosti in skupnosti so izredne velike važnosti slike društvenih nastopov, izletov in drugih prireditev in dogodkov. Naj ne bo važnega društvenega dogodka, ki ne bi bil ovekovečen na fotografiji v trajen spomin veselih, pa tudi žalostnih in težkih dni. Še večje, zlasti propagandne važnosti, bi bilo filmsko prikazovanje društvenih dogodkov. Skupno s sokolskimi društvi bo mogoče ustvariti tudi to, treba je le snemalnega in projekcijskega aparata za ozki film in nabava teh ni nemogoča.

Ze sedaj je treba shranjevati slike iz sedanjih, zlasti pa prejšnjih društvenih nastopov, dalje važne listine, obleke, kroje, orodje i. dr. za društveni muzej, ki bi lahko ob dani priliki služil tudi za gasilske razstave. Razstave so zelo važen propagandni in kulturni činitelj. Pazite, da četa ne bo na splošni razstavi župe, zajednice ali zveze preslabo zastopana.

e) Igre.

Diletantsko gledališke ali odrske prireditve dramskih del so dobile pri nas splošno ime: igre. Držimo se tega imena »igre«, saj ravno to ime pomeni tisto, kar hoče vsak dober pisatelj-dramatik s svojo dramo doseči, to namreč, da se razni pojavi v javnem življenju ponovno prikažejo ali »igrajo« na odru vsem poslušalcem za dober zgled ali pa dobrohotno svarilo, kakšni so in kakšni naj bodo ali pa tudi naj ne bodo. Saj že majhni otroci igrajo mater in očeta ter v tej igri verno posnemajo dobre pa tudi slabe strani svojega ljubelega ateka, morebiti celo kot gasilca in svoje hude mame. Pa tudi učitelje,

vojake, gospodinje in še marsikaj drugega igrajo že otroci in nam odraslim v svoji igri prikažejo, kakšni smo. Na odru pa nam naj poklicni gledališki igralci in naši pogumni in požrtvovalni diletanti pokažejo še vse resnejše globlje zadatke iz človeškega življenja. Že doslej so se poleg številnih prosvetnih, pa tudi neprosvetnih društev bavila tudi gasilska društva z uprizorjanjem iger; žalibog pa se je velika večina takih iger priredila samo zato, da se zopet napolnijo prazne blagajne. Sedaj pa, ko so postale gasilske edince tudi važni prosvetni činitelji, naj se vedno upošteva v prvi vrsti prosvetni ali poučni namen igre in šele v drugi in tretji vrsti naj igra svojo vlogo društvena blagajna. Prirejajo naj se torej igre vzgojne tendence, za gasilce zlasti take, ki prikazujejo plemenita stremljenja na humanem, socialnem in domoljubnem polju. Priporočljivo je, da se neposredno pred uprizoritvijo razloži pomen igre, podajo pa tudi značaji nastopajočih oseb.

f) Prosvetne akademije.

Poleg gledaliških iger so za narodno prosvečevanje zelo važne prosvetne akademije, ki se prirede navadno v proslavo obletnic važnih društvenih, pa tudi narodnih in državnih dogodkov. Za tako prosvetno prireditev se sestavi poseben spored, katerega posamezne točke tvorijo: nagovor, deklamacije, recitativi, simbolični odrski prizori, žive slike, pa tudi primerne igre enodejanke ali pa posamezni prizori iz večjih dramatskih del; tudi prizori in žive slike iz gasilskega življenja in udejstvovanja so dragocene točke za prosvetno prireditev. Pester spored take prosvetne akademije je primeren tudi za Silvestrove večere. Zakaj se ne bi združili tudi na takih zabavnih večerih, pa tudi na gasilskih veselicah izključno zabavni del s koristnim, izrazito prosvetnim delom? Tudi maškeradam je treba posvetiti večjo pozornost ter jim dati vsaj nekaj umetniškega in prosvečevalnega, n. pr. slovanske narodne noše, vsako leto druge, zgodovinske noše, narodne plese, skupine itd. Vedno in povsod: nacionalni, moralni in znanstveni povzdig jugoslovanskega naroda, nas vseh!

g) Glasba in gojitev družabnosti, izleti.

Mnogo je gasilskih čet, ki že imajo svojo godbo na pihala, pa tudi tamburaške in pevske zборе. Kjer jih še ni, se naj po možnosti osnujejo, saj glasba služi družabnosti, pa tudi poplemenitenu človeškega duha in srca. Ako ima v kraju že katero drugo društvo svoj pevski ali tamburaški zbor, pa ni misliti, da bi se poleg teh mogel v istem kraju uveljavljati še poseben gasilski pevski ali tamburaški zbor, naj se doseže z že obstoječim skupno delovanje in medsebojna pomoč. Godbenike na pihala pa je treba kar s početka sistematično in načrtno vzgajati v dobre in zveste člane gasilske čete, da ne bodo zahtevali za vsako godbeno sodelovanje pri društvu posebnega plačila. Če gasilci negodbeniki prirejajo nastope, vežbe in igre brezplačno, zakaj bi naj bili baš društveni godbeniki plačani? Glasbeni odseki imajo lahko svoje vodstvo, poveriti pa se morajo kot člani gasilske čete društveni upravi in posebej še četnemu prosvetnemu odseku.

Družabnosti in društveni skupnosti služijo tudi izleti, daljši in krajši, zadnji so važnejši, ker se jih lahko udeležijo vsi člani, torej tudi tisti, ki so gmotno slabi. Lepo uspele izlete je treba ovekovečiti s slikanjem! Je važno, ker je to vzpodbujevalno in družabno vzgojno in veže člane na društvo. Dušeslovci so dognali, da človek, ne da bi se tega prav zavedal, zelo rad obnavlja razne, zlasti pa močnejše doživljaje, prijetne in neprijetne, slično prožnemu

peresu, ki ga nagneš in napneš, pa se potem, ko ga spustiš, povrne najprej v svojo prvotno lego, nato, pa še daleč preko nje v nasprotno stran in se potem zopet vrača in vrača ter niha sem ter tja neštetokrat. Vojaki, ki so stražili v burji, viharju in snegu, se pozneje, ko so že davno slekli vojaško suknjo, kaj radi ob burji in viharju gibljejo na prostem, ker jim je to v nekako močno zadoščenje. Lastovka se tudi vrača v kraj, kjer se je izvalila...

Bivši vojaki, pa naj so še tako trpeli vsled stroge discipline, po letih, ko so že davno slekli vojaško suknjo, kaj radi stopajo v urejene vrste in z velikim zadovoljstvom korakajo, ali pa, kakor smo rekli nekaj, eksercirajo. Da torej še stari ljudje vztrajajo pri gasilstvu in še vedno s ponosom trdijo, da so še strumni in da znajo še dobro korakati, ni to nikako samodopadajenje, ali pa celo otročarija, kakor to trdijo nepoučeni in nepremišljeni ljudje, ali pa nevoščljivci, ki niso bili nikoli vojaki, korakanje v urejenih vrstah in disciplina, ki se takrat pojavlja, vse to je psihološko utemeljeno ter ni samo udejstvovanje v patriotizmu, marveč je tudi po naravi potrebno in zdravju koristno. Zato pa: gojimo pridno izlete ter hodimo nekaj časa korakoma v vrstah, nekaj časa komodno v poljubnih skupinah!

h) Gojitev treznosti.

Zauživanje alkoholnih pijač je rodilo tudi med gasilci že marsikako zlo. Neprijetni spori v društvu, mučni prepiri in celo tepeži, povaljane obleke in še druge posledice zloglasnega alkohola so pokvarile že marsikateri sicer zelo lepo uspeli prireditvi njen končni — in z njim celotni vtis. Časi, ko je pijančevanje pomenilo veliko junaštvo in ki so ga zlasti gojili nemški visokošolci, so minili. Danes se, hvala Bogu, pečajo naši najboljši visokošolci z drugimi, primernejšimi sporti, kakor pa je pijančevski sport in prepričanje, da je prekomerno zauživanje pogubno za človeško družbo, mora prodreti v miselnost slehernega gasilca, zlasti pa v mladino, ki predstavlja bodočnost našega naroda. Popivanje z zauživanjem alkoholnih pijač pač ne sme biti na nobenem prosvetnem programu! Vsaka večja gasilska četa naj bi imela svoj treznostni odsek. Tak odsek bi bil za vsako gasilsko župo ne samo zelo koristen, ampak tudi zelo časten.

Marsikateri pivec pač ve, da je bil pijan zaradi prekomernega zauživanja opojnih pijač, ne zaveda pa se dejstva, da je alkohol, ta strup v vsaki opojni pijači, oslabil in omamil tisti del človeškega telesa, ki človeka najbolj na tem svetu povzdigne nad žival, to je glava z možgani. Možgani odpovejo pijanemu človeku, ker jih je oslabil strup alkohola in možgani z živci vred niso več sposobni, da bi obvladali ostale ude telesa, zlasti pa roke, noge in jezika. Zato se pijanec valja v telesnem in duševnem blatu.

Pijančevanje je zlo za stare in mlade ljudi. Mlade ljudi spremeni v zapravljivce, pretepače in slaboumneže, starejše ljudi pa napravi za slabe in zadolžene gospodarje, za nesrečne zakonske može in za pogubonosne očete. Koliko bede, preprirov, pretepov, zmrzovanja in stradanja je že zanesel v družine, ki bi lahko bile srečne — ta demon alkohol! Zločinci ali pa vsaj brezvestniki se mi zdijo očetje, ki spravljajo na svet otroka za otrokom, potem pa jih prepuste skrbi uboge in trpeče matere, da trpi in strada z otroki vred, ker je oče ves zaslužek zapil, namesto, da bi ga uporabil za preživetje tistih, ki jih je spravil na svet, morebiti tudi v pijanosti. Ogromno nacionalno kulturno delo bodo vršili tisti gasilci, ki bodo s pametno besedo in primernimi ukrepi znali ustaviti pijančevanje, pa naj bo to kjerkoli in kadarkoli, vedno in povsod — bodi tudi tu gasilec — na pomoč!

Nacionalna vzgoja.

Tujega nočemo, lastnega ne damo. To geslo naše državne politike jasno pove, kako human in plemenit je naš, jugoslovenski nacionalizem. Vsled te naše širokogrudnosti smo si pridobili simpatije vsega civiliziranega sveta. Ob smrti kralja Aleksandra niso plakali samo Srbi, Hrvati in Slovenci, marveč tudi Nemci in še drugi narodi. Naš narod je vzljubil tudi pruski ministrski predsednik, g. Göring, desna roka nemškega Führerja.

Naš jugoslovanski nacionalizem namreč ni hujskaški, ni nasilen, še manj imperialističen. Neizmerna ljubezen do svojega kralja, svojega jugoslovanskega naroda in lepe jugoslovanske zemlje in hrepenenje po napredku in izobrazbi, to je naš jugoslovanski nacionalizem. Ker je naš nacionalizem tako plemenit, mil in drag, popolnoma človečanski, se mu lahko popolnoma posveti tudi tako humana organizacija, kakor je gasilska. Nikogar ne sovražiti in ne ogroziti, če ni jugoslovanskega pokoljenja, pa tudi pred nikomur ne kloniti, to je torej bistvo našega nacionalizma. Nacionalna vzgoja v gasilstvu in po gasilstvu pa ima tudi še svoj poseben, naravno simboličen notranjepolitičen državni pomen: gasilec naj ne gasi le naravnega ognja, ki se pojavi na naših domovih, on naj v času, kadar s tem ognjem nima opraviti, gasi tudi večje strasti, ki se pojavljajo v srcih državljanov na krovu naše skupne domovine Jugoslavije. Tudi tu naj jugoslovanski gasilec služi želji oporoke zadnjih besedi velikega kralja: »Čuvajmo Jugoslavijo!«! Če se bodo še pojavili spori med brati, med Slovenci, Srbi in Hrvati, bodo gasilci storili to, kar je o sebi lahko rekel viteški kralj Aleksander Uedinitelj: »Čuvati edinstvo naroda in celoto države, to je najvišji cilj moje vladavine«. Gasilec bodi z isto naglico, kakor pri požaru, tudi povsod tam, kjer se naj gasijo spori med brati Slovenci, Srbi in Hrvati, vedno in povsod bodi najprej pošten, zvest in ponosen Jugoslovan, potem šele strankar in vse drugo. V težkih časih živimo in treba je medsebojne pomoči in skupnega dela. Ponovno je bilo v tem referatu poudarjeno skupno delo gasilskih čet z drugimi organizacijami, tri so organizacije, ki jim je pokojni kralj Aleksander Uedinitelj posvetil posebno pažnjo: Gasilstvo, Sokolstvo in Rdeči križ. Te organizacije uživajo posebno, z zakoni določeno državno zaščito. Te tri organizacije naj s humanitarnim in prosvetnim delovanjem pomagajo ustvarjati novega jugoslovanskega državljana, ki bo srčno dober, umsko izobražen in narodno strpen ter samozavesten ponosen Jugoslovan. Temu svetlemu cilju naj tudi služi bodoče prosvetno delovanje jugoslovanskih gasilskih čet. Spoznavajmo svojo lastno zgodovino, lepo našo jugoslovansko zemljo in vse njene velike kulturne pridobitve in ves njen napredek, pa bomo res vzljubili svoj, jugoslovanski narod in lepo svojo Jugoslavijo, s tem pa bomo dobili v sebe tudi tisto nezlomljivo moč, s katero bomo tudi v najtežjih časih z lahkoto izpolnjevali željo poslednjih besed Viteškega kralja Aleksandra I. Uedinitelja:

Čuvajmo Jugoslavijo!

Vsak zaveden Slovenec

zavaruje edinole pri naši domači

Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani

požar, vlom, steklo, zvonove, jamstvo, nezgode, življenje in v »Karitas«-oddelku: posmrtnino, doto in starostno preskrbo

Centrala: V Ljubljani, Miklošičeva cesta šte. 19. — Lastna palača.
Telefon šte. 2521 in 2522.

Podružnica: V Celju, palača Ljudske posojilnice.

Glavno zastopstvo: V Mariboru, Loška ulica šte. 10. — V Novem mestu, Ljudska posojilnica.

Krajevni zastopniki v vseh farah.

Krize bo konec,

ko bodo domači denarni zavodi mogli zopet dajati

nova posojila iz novih vlog

Zaupajte Vaš denar

Mestni hranilnici ljubljanski,

ki izplačuje nove vloge, vložene po l. 1933.,
neomejeno ter jih obrestuje po 4 — 5 1/2 %

Vloge nad Din 400,000.000.—

Rezerve Din 14,600.000.—

UČITELJSKA TISKARNA reg. zadr.
z o. zav.

LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA ULICA 6

tiska vse za Vas, i. s.: društveno glasilo, tiskovine, pisemski papir, vabila, posetnice, letake, lepake, cenike, kataloge in še mnogo drugega

KNJIGARNA

LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA ULICA 6
MARIBOR, PALAČA BAN. HRANILNICE

ima bogato zalogo leposlovnih in strokovnih knjig za Vaše knjižnice in za Vašo osebno uporabo. Poleg slovenskih knjig ima tudi zalogo drugih slovanskih, francoskih, angleških in nemških knjig. — Revije, časopisi, znanstveni listi. — Velika zaloga slik.

Pišite po kataloge in cenike!

Konrad Rosenbauer

priporoča prvovrstne najmodernejše
motorne brizgalne

od 5 do 90 KS, 300 do 2500 litrov vode
na minuto in 30 atmosfer, prenosne
dvo- in štirikolesne.

Avtomobilske brizgalne

vseh vrst.

Automobile s tanki

za škropljenje cest in gašenje ognja.

Automobile in vozove za moštvo.

Kletne sesalje.

Posebne sesalje,

ki dvigajo vodo iz globine.

Cevi konopljene

običajne in gumirane. Tovarniško vezanje istih.

Lestve

vseh vrst. Za osebno opremo čelade, pasove, piščalke itd.

Plinske maske.

Spojke, predhodnike, različne ročnike in ustnike, razdelnice.

Vsa izdelava najnovejšega sistema.

Ponudbe in pojasnila, kakor poset so vsak čas na razpolago.

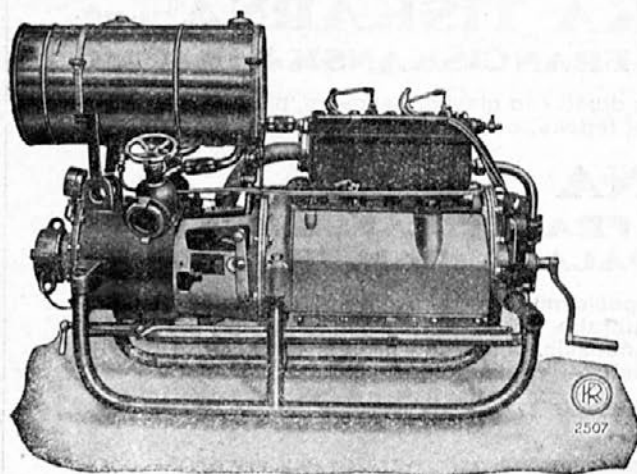
Cene solidne.

& drug

tovarna gasil-

skega orodja

C e l j e

Dvocilindrska

motorna brizgalnica,
model 1929, 18/20 HP.,
pritisk do 16 atmosfer.
Hladilnik novega siste-
ma, ogrevanje črpalke
s toplo čisto vodo.